

7. Каганець І. Рідновіри – не язичники: щоб стати язичником, треба здійснити повну перебудову свідомості [Електронний ресурс] / І. Каганець. - Режим доступу: <https://www.ar25.org/article/ridnoviry-ne-yazychnyky.html> - Заголовок з екрана.

8. Лозко Г. Українське язичництво [Текст] / Г. Лозко. – К.: Укр. центр духов. культури, 1994. – 92 с.

Мохова К.С.,

студентка III курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв»;

Науковий керівник: Шуляк С.О.,

кандидат педагогічних наук, доцент, декан факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ФАКТЧЕКІНГ ЯК ІНСТРУМЕНТ БОРОТЬБИ З ФЕЙКАМИ

Кожного дня ми читаємо новини, користуємося соціальними мережами, обмінюємося думками в Інтернеті, однак, ніхто не задумується над тим, що більшість інформації є або перекрученою, або сфабрикованою. Питання виокремлення справжнього від фейкового полягає не лише у винайденні спеціальних програм чи технік, але й закладено у нас самих.

Отже, розпочнемо з тлумачення терміну «фактчекінг».

Факт-чекінг — це один з напрямків журналістського контролю. Тобто, перевірка фактів спрямована на виявлення невідповідностей між наявними фактами та навколишньою дійсністю. Об'єктом фактчеку є публічна заява. Перевіряються тільки заяви, які містять посилання на факти, наприклад: статистичні чи соціологічні дані у відсотках, результати діяльності певної особи в минулому, які можуть бути підтверджені відео, підписом у документі тощо. Фактчекери всіх країн керуються основними принципами Міжнародної фактчек-асоціації, яка регулярно проводить наукові конференції з обміну досвідом, підтримує наявні ресурси та сприяє появі й розвитку нових.[9]

Перед усіма фактчекінговими сайтами та додатками стоїть два головних виклики: створити досить велику базу якісних даних, з якими можна буде порівнювати тексти та переконати користуватися своїми послугами досить велику кількість користувачів, щоб їх підказки були по-справжньому цінними. Ці два фактори взаємопов'язані, оскільки для залучення безлічі користувачів, необхідно довести, що ви можете надати їм якісні послуги.[3]

Актуальність фактчекінгу набирає обертів у всьому світі, оскільки маніпулятивні технології мають всі передумови для розвитку і вдосконалення: стрімкий технічний прогрес, можливості оперативного аудіовізуального виробництва, трансформація класичних принципів діяльності мас-медіа у поле соціальних мереж з певними потребами і характерними поведінковими факторами. Все це дає привід для занепокоєння у боротьбі не просто з викривленими фактами, а й «глибокими фейками» (так звані Deep Fakes). [8].

Організації, що займаються фактчекінгом в Україні це – StopFake, VoxUkraine, « Без Брехні» та «Слово і діло», – окрім штатних дослідників, які знаходять і класифікують первинні дані, залучають до роботи експертів, які перевіряють, контролюють і оцінюють інформацію. [6]

«VoxUkraine» – більше, ніж краща аналітика про Україну . Організація наголошує на тому, що є некомерційною організацією, що фінансується за рахунок благодійних внесків сотень людей, яким небайдужа доля України, а також грантів донорських організацій [1];

«Stopfake.org» – боротьба з неправдивою інформацією про події в Україні – основна діяльність направлена на боротьбу з антиукраїнською пропагандою, заявами і фактами, спрямованими на дискредитацію України [2];

«Без брехні» – фактчек політичної риторики – аналітична платформа, фахівці якої, крім того, що аналізують заяви українських політиків та можновладців за класичною методикою фактчек, розробляють нові підходи і формати фактчеку, здійснюють аналітичну діяльність у цьому напрямку, просувають фактчек у регіони країни шляхом проведення тренінгів [4];

«Слово і Діло» – аналітичний портал – це перший фактчек-ЗМІ в Україні, що ставить за мету забезпечити реалізацію принципу транспарентності й підзвітності влади, сприяти зростанню рівня відповідальності політиків і посадових осіб перед громадянами. [7].

Як бачимо, основною метою ресурсів є перевірка і спростування перекрученої інформації про те, що відбувається в Україні і пропаганди в ЗМІ, яка поширюється.

Для того щоб запобігти поширенню фейкових новин у соцмережах, видання The Huffington Post склало перелік простих правил, як їх розпізнавати:

1. Читати більше, ніж назву.
2. Оцінити надійність джерела повідомлення – незнайомі сайти, заповнені оголошеннями й назвами, написаними капслоком, повинні викликати скепсис.
3. Звертати увагу на дату публікації й час.
4. Хто автор? Ознайомитися з попередніми публікаціями автора .
5. Ознайомитися з джерелами, на які посилається новина.
6. Звертати увагу на сумнівні цитати і фотографії.
7. Не варто поширювати новини лише тому, що поділяєте точку зору автора або ж приймаєте одну із сторін конфлікту.
8. З'ясувати, що інші видання пишуть з цього приводу.
9. Замислитися, перш ніж робити перепублікацію. [10].

Україна зазнає дуже серйозної агресії з боку Російської Федерації, тому кожен свідомий громадянин не може стояти осторонь цих процесів і повинен боротися за чесне телебачення, ЗМІ та соціальні мережі. У сучасному світі одним із викликів є повернення довіри до слів та інформації і це можливо лише у тому разі, якщо ми зможемо займатися самоосвітою, медіаосвітою та серйозною самодисципліною. [3]

Загалом, можна підсумувати, що наразі демократичне суспільство змушене балансувати між двома (щонайменше) крайнощами. З одного боку, без свободи слова немає демократії, а з іншого — існує небезпека використання свободи слова для маніпулювання масовою свідомістю. Для вироблення ефективних механізмів протидії важливо проаналізувати потреби громадян, яку інформацію вони обирають, з яких джерел, критерії достовірності, який це має вплив на свідомість, емоційний прояв, як громадяни ставляться до медіа, урядових інституцій тощо.

Щоб вистояти в таких умовах перед дезінформацією та маніпуляціями, яку вмів застосовують і яка розповсюджується за допомогою соцмереж та інших комунікаційних каналів, кожній державі необхідна консолідація, довіра до влади, а з боку держави — широкомасштабна інформаційна політика швидкого реагування із застосуванням сучасних технологій. При цьому громадяни повинні правильно фільтрувати інформацію, критично мислити, аналізувати, звертати увагу на джерела інформації, власників медіа, оскільки в міру збільшення усвідомлення маніпуляція зменшується.[5]

Список використаних джерел:

1. Stopfake.org [Електронний ресурс]Режим доступу: <https://www.stopfake.org/>, - Заголовок з екрану.
2. VoxCheck [Електронний ресурс] Режим доступу: <https://voxukraine.org/ru/authors-ru/> , - Заголовок з екрану.
3. Антонюк М. Фактчекінг як новий інструмент боротьби із «фейками», або як їм протидіяти у новому інформаційному суспільстві? [Електронний ресурс]/ Микола Антонюк; RvNews. – Електрон. дані. - Рівне, 2018.-19.03.- Режим доступу: <https://rvnews.rv.ua/post/view/1521446188-faktcheking-yak-noviy-instrument-borotbi-iz--feykami--abo-yak-im-protidiyati-u-novomu-informaciyному-suspilstvi>, - Назва з титул. екрана.
4. Без Брехні [Електронний ресурс]Режим доступу: <https://www.bez-brejni.info/>, - Заголовок з екрану.
5. Зозуля О. Фейк як інструмент інформаційної війни [Електронний ресурс] / Олександр Зозуля; Юридична Газета online.- Електрон. дані.-Київ, 2019.-14.05.-№19.-Режим доступу:<https://yur-gazeta.com/publications/practice/inshfeiyk-yak-instrument-informaciynoyi-viyni.html>, - Назва з титул. екрана.
6. Ейсмунт В. Інструмент фактчекінгу: як професійно відрізнити брехню від правди [Електронний ресурс]/ Вікторія Ейсмунт; Український Католицький

Університет. - Електрон. дані. – Київ, 2016.-13.10.- Режим доступу: <https://imi.org.ua/articles/instrumenti-faktchekingu-yak-profesiyno-vidriznyati-brehyu-vid-pravdi-i407>, - Назва з титул. екрана.

7. Слово і діло [Електронний ресурс] – Режим доступу до ресурсу: <https://www.slovoidilo.ua/pro-proekt>, - Заголовок з екрану.

8. Смотраєв М. Що таке глибинні фейки і як з ними боротися [Електронний ресурс]/ Михайло Смотраєв; BBC News. – Електрон. дані.- 2018.- 04.04.- Режим доступу: <https://www.bbc.com/russian/features-43645446>, -Назва з титул. екрана.

9. Фактчекінг [Електронний ресурс]/ Вікіпедія. – Електрон. дані. - Режим доступу: <https://uk.m.wikipedia.org/wiki/%D0%A4%D0%B0%D0%BA%D1%82%D1%87%D0%B5%D0%BA%D1%96%D0%BD%D0%B3>, - Назва з титул. екрана.

10. Як розпізнати фейкову новину в соцмережах – рекомендації The Huffington Post [Електронний ресурс]// Media Sapiens.-2016.-11.03.- Режим доступу: <https://ms.detector.media/onlain-media/post/17878/2016-11-23-yak-rozpiznati-feikovu-novinu-v-sotsmerezhakh-rekomendatsii-the-huffington-post/>, – Назва з титул. екрану.

Носик Д.,

студентка IV курсу факультету менеджменту і бізнесу ВП «Миколаївська філія КНУКіМ»

Науковий керівник: Борко Т.М., кандидат педагогічних наук, доцент кафедри інформаційної, бібліотечної та архівної справи ВП «Миколаївська філія Київського національного університету культури і мистецтв», м. Миколаїв

ПЕРЕВАГИ ТА НЕДОЛІКИ ХМАРНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У SMART-ОСВІТІ

Smart-суспільство – це нова якість суспільства, в якому сукупність використання технічних засобів, сервісів та Інтернету призводить до якісних змін у взаємодії суб'єктів, що дозволяє отримувати нові соціальні, економічні та інші переваги для поліпшення життя. Світовий банк визначив прогнозу структуру національного багатства для країн із smart-суспільством.

В умовах високої конкуренції на світовому ринку праці ключовим завданням сучасного університету є підготовка кадрів, які володіють творчим потенціалом, уміють думати й працювати по-новому, швидко реагувати на вимоги часу, адаптуватися до змін мінливого сучасного світу.